

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 8
Oktober

Organ för Svenska Brandkårernas Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1938
20 årgången

Schematisk framställning av principerna för motorsprutornas placering vid seriekörning.

Under instruktionskurser och övningar med landsbygdens brandkärer har till mig mycket ofta ställts frågan: Hur skall man placera motorsprutor vid seriekörning? Frågorna framställas stundom i sådan form att de äro omöjliga att besvara men i stället skvallrar framställningssättet om, att frågeställaren ej har problemets grunder klara. Det är i avsikt att reda ut begreppen, som jag här gör ett försök att schematiskt framställa seriekörningens principer. Vad som synes mig ställa till särskilt mycket besvär, är förekomsten av större och mindre sprutor. Den ofta återkommande uppfattningen är i detta fall, att den lilla sprutan ej kan ställas vid vattenstället, därför "att den ej orkar mata den större".

Man fäster sig vid att den ena sprutan kallas 600 liters spruta och den andra 1000 liters spruta och

drager följaktligen därav den felaktiga slutsatsen, att den ena under alla omständigheter ger betydligt mindre vatten än den andra. Detta torde vara den huvudsakliga orsaken till att seriekörningen förefaller inkrånglad.

Nu är emellertid förhållandet det, att man med t. ex. en 600 liters spruta med kort slangledning kan pumpa fram mera vatten än med en 1000 liters spruta, till vilken är ansluten en lång slangledning. Centrifugalpumpen är som brandpump snart allenarådande, varför här i första hand endast tages hänsyn till sådana pumpar.

Seriekörning framtvings, då avståndet mellan vattentagningsstället och brandplatsen är så stort, att en spruta ej kan driva vatten i önskvärd mängd genom en slang och det medförda slangförrådet ej tillåter att dubbla ledningar utläggas. Det gäller därför att kunna

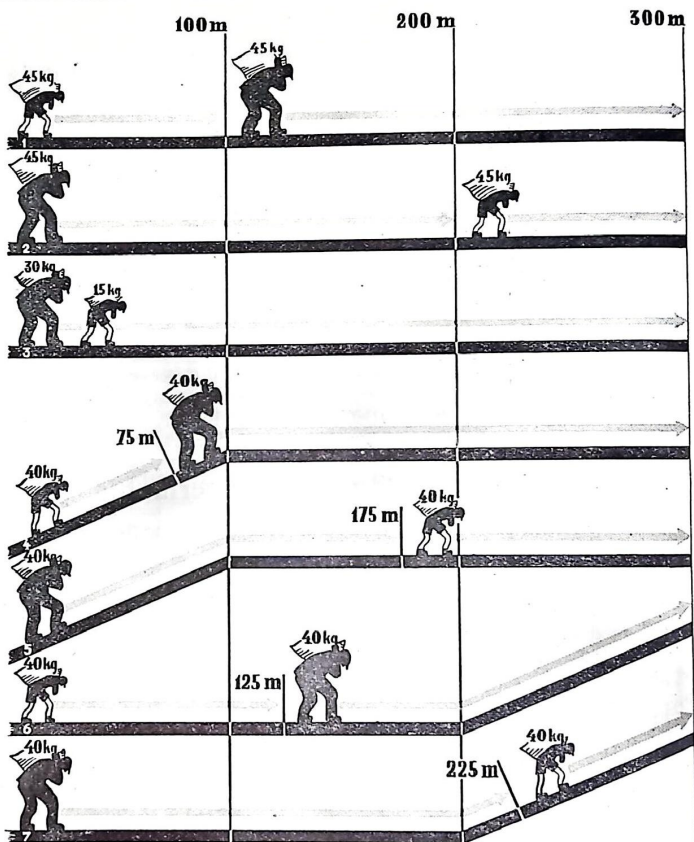

Fig. 1.

köra båda sprutorna med full gas, för att helt kunna utnyttja deras kapacitet och under svåra eldsläckningsförhållanden få fram stor vattenmängd. Förutsättningen vid nedanstående förklaring är således, att sprutorna skola gå med full gas.

En 1000 liters spruta ger vid full gas ej alltid 1000 l/m. 1000 l/m. ger enligt svensk normering en dylik spruta vid full gas, då motstån-

det mot pumpens arbete skapar ett tryck av 9 kg. Detta motstånd uppstår under eldsläckningsarbete, därför att vattnet måste drivas genom en lång slang eventuellt i förenig med att det skall pressas upp till en viss höjd. För att göra förklaringen enklare bortses här från det motstånd, som uppstår i munstycket, enär detta motstånd vid samma munstyckstryck alltid är

lika stort. (Motstånd i munstyc-
ket, stråltrycket, förekommer ju
även, då man begagnar sig av en-
dast en spruta.)

Vid seriekörning är det därför,
för att nå bästa möjliga resultat
helt enkelt fråga om ett transport-
problem.

Låt oss tänka oss två bröder, en
större och en mindre, som tillsam-
mans skola förflytta en börda på
t. ex. 45 kg. en sträcka av 300 m.
med en viss hastighet t. ex. 100 m.
per minut.

Den mindres krafter tillåta ho-
nom att bära de 45 kg. 100 m. på
en minut, medan den större orkar
bära bördan 200 m. på två minuter.
(Se fig. 1, ex. 1.)

Även om den störres krafter
skulle medgiva honom att bära 90
kg. 100 m., har man ingen nytta av
att utnyttja hans krafttillgång på
detta sätt, när han då tar slut 100
m. från målet. Eftersom han måste
bära samma börda (vid motorspru-
torna samma vattenmängd), kan
hans större krafter endast fullt ut-
nyttjas, genom att låta honom gå
en längre vägsträcka. (Se fig. 1.)

Om den mindre transporterar
bördan de första 100 m. eller de
sista är synbarligen likgiltigt (se
fig. 1 ex. 1 och 2). Var och en ut-
för ett arbete, som är anpassat ef-
ter hans kraftresurser. Skulle ar-
betet pojkarne emellan ej fördelas
ändamålsenligt, utan på sådant
sätt att den mindre fick längre väg,
än hans krafter medger, blir följd-
en den att bördan måste minskas,
för att han skall kunna hålla den
önskade farten, 100 m/min. Sama-
ma blir förhållandet, om den stөр-
re får för lång sträcka på sin del.
För det gemensamma arbetet blir
detta en förlust.

Dela de vid startpunkten upp
bördan så att den mindre får 15
kg. och den större 30 kg. räcka
bådas krafter till att nå målet (se
fig. 1 ex. 3).

Den mindre har härvid burit 15

kg. 300 m., vilket är samma arbets-
prestation, som att bära 45 kg. 100
m. och den större har burit 30 kg.
300 m., vilket är lika med 45 kg.
200 m. ($30 \times 300 = 9000$, $45 \times 200 =$
 9000). Överför man detta arbets-
sätt till motorsprutorna, motsvarar
detta en uppställning av båda spru-
orna i serie så nära varandra som
möjligt vid vattendraget. På detta
sätt får man visserligen ut spru-
tornas hela effekt, men trycket vid
den andra sprutans uttag blir myc-
ket högt. Det blir således en stor
påfrestning för slangen med onö-
digt stor risk för slangbrott. Detta
uppställningssätt kan därför med
hänsyn till slangen i praktiken ej
användas vid eldsläckning.

Ex. 1, 2 och 3 avse transport på
horisontal mark. Något mera in-
vecklat blir transportproblemet,
om en av pojkarne måste utföra
arbetet i uppförsbacke.

Om de första 100 m. utgöres av
uppförsbacke (se fig. 1 ex. 4), är
det klart, att den mindre brodern
ej kan bära de 45 kg. med samma
hastighet, som på den horisontella
vägen. För att han skall kunna
hålla samma hastighet, måste bör-
dan minskas. Minskas ej bördan
orkar han kanske ej mer än t. ex.
50 m. Den större skall då först
bära de återstående 50 m. av upp-
försbacken och sedan 200 m. hori-
sontalt. Detta överstiger hans för-
måga. En minskning av bördan är
därför nödvändig och den mindre
brodern, som har den mest an-
strängande vägen, bör avlösas av
den större innan han gått 100 m.
t. ex. vid 75 m.

Resultat blir sålunda följande,
bördan minskas till exempelvis 40
kg., som den mindre bär 75 m. i
uppförsbacke, varefter den större
avlöser honom och bär 25 m. i upp-
försbacke och därefter 200 m. hori-
sontalt. Således får den större bro-
dern på sin part sammanlagt 225
m., vilket han till följd av bördans
minskning kan prestera, Går den

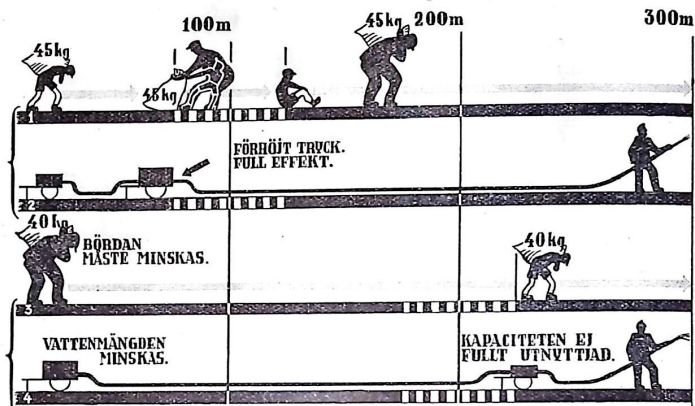

Fig. 2.

större brodern den första sträckan (se fig. 1 ex. 5), och således har hela uppförsbacken på sin lott, bör han avlösas av den mindre efter 175 m., varefter den mindre med den lättare bördan klarar 125 m.

Utgöres de första 200 m. av horisontal mark och de sista 100 m. av uppförsbacke ställer det sig på liknande sätt (se fig. 1 ex. 6 och 7). Bördan måste minskas och om den mindre bördan, skall han gå 125 m. innan han avlöses, varefter den större, som har uppförsbacken på sin del, endast behöver gå 175 m. Börjar däremot den större, måste han gå 225 m. innan han överlämnar bördan till den mindre.

Avsikten med bild 1 och denna förklaring har varit att på ett populärt sätt försöka framställa de lagar, ett arbete sådant som seriepumpningen följer. Om bilden och texten gjort klart för läsaren, att det är fråga om ett transportarbete, så har den fyllt sin uppgift. Man har två kraftkällor, med vilka ett visst transportarbete skall utföras och det gäller att fördela arbetet, så att var och en får på sin del en sträcka, som är lämpad efter kraft-

tillgången. Av hänsyn till slangen kan man vid starten ej dela arbetsbördan, utan varje spruta måste på en viss sträcka taga hela bördan och transportlängden avpassas efter resp. sprutors kraft.

I förbigående skulle jag vilja framhålla att vid populär framställning ordet "friktionsförlust" ej synes mig särskilt lämpligt.

En person utan större teoretisk skolning har svårt att "se" friktionsförlusten framför sig och får därför heller inget begrepp om, vad det är. Utbyter man ordet "friktionsförlust" mot "transportarbete", blir det genast lättare att "se" verksamheten framför sig. Var och en vet att det fordras ett visst arbete för att transportera en bördan och att arbetet fordrar större krafter, om bördan är tyngre. Likaså vet var och en av erfarenhet, att bärning eller körning i uppförsbacke är mera krävande än transport på horisontal väg. Genom att använda ordet "transportarbete" får man fram både friktionsförlusten d. v. s. det arbete, som åtgår för att driva vattnet genom slangen och dessutom även "nivåskillna-

den", d. v. s. det arbete, som åtgår för att "lyfta" vattnet från ett plan till ett högre.

I praktiken är det emellertid ytterligare en omständighet, som inverkar o. som icke kan beräknas o. det är terrängförhållandena. Man kan kanske helt enkelt icke komma fram med en spruta till den plats, där den andra sprutan rätteligen borde stå. Då får man göra det bästa möjliga av läget och som allmän regel komma ihåg, att om avståndet mellan sprutorna blir för stort, så kan den andra sprutan ej arbeta med full effekt, därför att den första sprutan, som genom det stora avståndet fått för mycket arbete på sin del, ej förmår att uppföra den vattenmängd, som den andra sprutan behöver för att arbeta med full gas. (Se fig. 2.) Köres under sådana omständigheter den andra sprutan med full gas, uppstår på dess sugside ett vacuum, varigenom tilloppsslangen kommer att sugas ihop. Låter man slangen, istället för att kopplas direkt till sprutan fylla ett vid andra sprutan uppställt kar, blir förhållandet detsamma, ty den andra sprutans varvantal måste även då anpassas efter vattentillgången i karet, som i detta fall ej är tillräcklig för full gas.

Placerar man däremot den andra sprutan närmare den första erhåller man på andra sprutans sugside ett övertryck, vilket även verkar på denna sprutas trycksida. Påkänningen på slangen blir därför i detta fall något större på den andra sprutans trycksida, dock endast i närheten av sprutan. Se fig. 2, ex. 2.

Överför man denna uppställning på liknelsen med de båda bröderna innebär det, att den som bär bördan andra sträckan möter den första innan denne nått slutpunkten på sin sträcka, varefter båda gemensamt bära bördan ett stycke. (Se fig. 2, ex. 1.) Det blir således på sätt och vis ett överskott på arbetskraft den sträcka, då bröderna

hjälpa varandra, vilket då det gäller sprutorna ger sig tillkänna i form av ett ökat tryck.

Observera särskilt, att vid förklaringen här ovan med begreppet närmare och längre ifrån avses en förflyttning i förhållande till den punkt, där den andra sprutan rätteligen borde stå. Detta innebär således ej att avståndet mellan den första och den andra sprutan i meter räknat alltid bör vara mindre än avståndet mellan andra sprutan och eldstället.

För eldsläckning erfordras ett visst munstyckstryck. Det faller i allmänhet på den andra sprutans lott att leverera detta tryck. Denna spruta skall således ej endast transportera vattnet utan även prestera det arbete, som giver strålen nödig fart. Under förutsättning att sprutorna äro lika stora och marken plan, innebär detta, att den första sprutan kan transportera vattnet en längre sträcka, medan den andra utför samma arbete, genom att transportera vattnet en kortare sträcka och dessutom leverera munstyckstrycket.

Tager man ej hänsyn till den begränsning av uppställningsmöjligheterna, som betingas av terrängförhållandena och sprutornas egenskaper, kan man uppställa följande enkla regler.

1. Det är likgiltigt, vilken spruta, som sättes vid vattendraget, om man blott ger varje spruta en efter dess kapacitet lämpad arbetsuppgift.

2. Möter det svårigheter att placera andra sprutan på lämpligaste plats, är det ur effektsynpunkt bättre att ställa sprutorna något för nära varandra än för långt ifrån varandra. Man är då alltid på säkra sidan. (Sätter man sprutorna för nära varandra, anstränger man visserligen en del av slangen hårdare men tar ut båda sprutornas fulla effekt, sätter man dem däremot för långt från varandra, så lämnar den första sprutan

Fig. 3. Tabell utvisande det tryck, som en 600 minutilters och en 1000 minutilters spruta av viss typ vid olika vattenmängder presterar samt den längsta vågräta slanglängd, som kan anslutas till resp. sprutor.

Vattenmängd	Friktionsförlust pr 100 m. 63 mm. slang	Tryck i 600 liters spruta	Längsta slanglängd	Tryck i 1000 liters spruta	Längsta slanglängd	3 kg. munstycks-tryck för kortar ledningen	Antal munstycken med 3 kg. munstycksstryck
l/m.	kg.	kg.	meter	kg.	meter	meter	mm.
200	0.5	15	3000	20	4000	600	1 st. 14
300	1	13	1300	19	1900	300	1 st. 14 + 1 st. 10
400	2	12	600	18	900	150	1 st. 18
500	3	10	330	16	530	100	1 st. 22
600	4	9	225	14	350	75	1 st. 22 + 1 st. 10

Anmärkning: Munstycksdimensionerna, som angivits med hänsyn till trappmunstyckenas dimensioner äro endast ungefärliga.

Vid 3 kg. lämnar ett 10 mm. munstycke 110 l/m.

„ 14 „ „ 216 „
 „ 18 „ „ 357 „
 „ 22 „ „ 530 „

mindre vatten och den andra sprutans effekt kan därför ej fullt utnyttjas.)

Avsikten med denna artikel har, som tidigare framhållits varit att på ett askådligt sätt försöka reda ut de problem, som äro förenade med seriepumpning. Beträffande erforderliga beräkningar hänvisas till "Meddelande nr 15/1934 från Riksförbundets arbetskommission", där såväl centrifugalpumpens som kolvpumpens egenskaper omnämnas.

För dem, som eventuellt ej hava tillgång till detta meddelande, följer här nedan en kort sammanställning (fig. 3), utvisande de ungefärliga slanglängder, som kunna anslutas till två sprutor av olika storlek. Av tabellen framgår att vattenmängder under 300 l/m. utan svårigheter kunna drivas så långa sträckor, att den medförda slangen utan olägenhet i allmänhet helt kan tagas i bruk. Endast vid mycket starka stigningar d. v. s. vid stor nivåskillnad kan svårig-

heter uppstå. Mer än 500 l/m. lönar sig vanligen ej att driva genom en slangledning. Det blir således huvudsakligen vattenmängder mellan 200 och 500 l/m., som intresserar. Dessa hava i tabellen inramats. I tabellen har angivits ett munstycksstryck av 3 kg., detta med hänsyn till, att man vid långa ledningar ofta får nöja sig med ett relativt lågt munstycksstryck. Det är önskvärdt att försöka hålla något högre tryck.

En stigning om 10 m. förbrukar ett tryck av 1 kg., varav följer att slanglängden, om strålröret befinner sig 10 m. högre än sprutan, måste vara kortare. Hur mycket kortare slangen måste vara, beror av vattenmängden, som inverkar på följande sätt:

vid 300 l/m. 100 m. kortare (friktionsförlusten 1 kg./100 m.),

vid 400 l/m. 50 m. kortare (friktionsförlusten 2 kg./100 m.),

vid 500 l/m. 30 m. kortare (friktionsförlusten 3 kg./100 m.).

Torsten Mohlin.

Tyska kyrkan brinner — Eldqvarn brinner.

Natten till den 7 oktober 1878 väcktes Stockholms befolkning av att alla med brandvakt försedda kyrktorn klämtade. Elden var lös i gamla stan. Tyska kyrkan brann. Inom kort var hela det 113 man starka brandcorpset jämte sina tre officerare och 5 underofficerare på platsen. Klockan var då tjuugo minuter över två.

Det var tydligt, att elden rasat ganska länge innan den upptäcktes, ty då brandcorpset trängde upp i tornet, där elden först varsnats, fann man, att det brann i tornets hela träresning. Befälhavaren för rådstugans vaktstation korporal Johansson, som först anlände till eldstället och trängde uppför stentrappan i tornet ända tills denna utmynnade ovanför tegelvalven i kyrktaket, lyckades visserligen släcka elden i nedre delen av tornet, men i övre delen, som reste sig 222 fot över marken, brann det med oförminskad styrka. Våldiga lågor slog upp mot den mörka natthimlen och Grand Hotell, Skeppsholmen och fartygen i hamnen lågo som i full dagsbelysning.

Att tränga vidare upp i tornet var omöjligt, emedan pinnarna på de stegar, som ledde uppåt, hade brunnit av och smältande metall och brinnande bjälkar ideligen regnade ned över brandmännen. Klockklämtningen och det starka ljusskenet, som skall hava varit synligt ända till Mariefred, hade inom kort bringat hela Stockholm på benen. Polis och utkommenderad militär hade ett styvt arbete med att hålla nyfikna på säkert avstånd, man befardade nämligen, att tornet i vilket ögonblick som helst skulle störta ned över Gamla

stan med dess sammangyttrade, medeltida bebyggelse och dess nu till trängsel med människor fyllda gränder. Redan vid brandens begynnelse hade genom polisens försorg de intill kyrkan vid Tyska brinken och Svartmannagatan belägna husen utrymts.

Då tornet allt mer lutade mot sitt fall, drogo sig brandmännen, för sitt eget och materielets skyddande, tillbaka från släckningsarbetet och anordnade bevakning i kringliggande fastigheter. Det fanns ju all anledning förmoda, att tornet vid sitt väntade fall skulle antända dessa. Då släckningsarbetet således inställdes, spred sig elden snart även till kyrkvinden. Strax därefter, klockan var då en kvart i fyra på morgonen, störtade tornet ned med ett våldigt brak och föll lyckligtvis över kyrkans brinnande takresning. Hade olyckan varit framme, hade tornet kanske ramlat ned över husmassorna vid Tyska brinken eller Västerlånggatan, och då hade säkert elden spritt sig över stora delar av Gamla stan. Nu inskränkte det hela sig till mindre eldskador i Skomakaregatan 13, Svartmannagatan 21—23, Tyska Prestgatan 27 och Tyska brinken 22.

När nu tornet störtat ned utan att elden i större utsträckning kastat sig över till närliggande fastigheter, kunde brandcorpset ganska snart begränsa elden och all fara anses vara över. Klockan var nu halv sex på morgonen. Elden hade då helt förtärt tornet samt takresningen över själva kyrkan och därjämte hade tornuret och det i Amsterdam år 1663 förfärdigade och av församlingen för 3534 riksdä-

ler inköpta klockspelet gått tillspillo. Dessutom hade stora ringklockan, då den störtade ned med sina 28 skeppunds vikt, slagit ett hål i valvet ovanför orgeln och vidare hade de stora belysningskronorna av mässing, upphängda i träbjälkar ovanför valven, störtat ned och slagits sönder. I övrigt var kyrkan med undantag för en del vattenskador oskadad. De uppkomna skadorna på kyrkan belöpte sig till ett värde av 190,419 kr.

Om orsaken till eldens uppkomst vet man inget, men det kan misstänkas att ringarna, som bönsöndagen ringt till aftongudstjänst, (eldsvådan inträffade natten till tisdag) handskats ovarsamt med elden.

Ett par dagar senare invigdes Johannes brandstation och hölls mönstring med kåren. Överståthållaren, friherre af Ugglas, överlämnade därpå till kåren dess fana — en röd fana med S:t Erikshuvudet — och tackade kåren för dess nit och oförskräckthet vid Tyska kyrkans brand. Allmänt var man ense om, att den nyuppsatta brandkåren genomgått detta verkliga eldprov med glans, och som ett bevis på sin uppskattning av kåren tillerkände drätselnämnden officerare och underofficerare vid brandkåren rätt att i parad bära sabel. Drätselnämndens protokoll av den 23 oktober 1878 säger, att då "brandkårens befäl och underbefäl vid härstädes inträffade eldsvådor och i synnerhet vid Tyska Kyrkans brand natten mellan den 6 och 7 dennes ådagalagt största nit och oförskräckthet, fann avdelningen gott att såsom utmärkelse och belöning härför tillägga var och en av sagda befäl en sabel med koppel". För visad nit och rådhighet erhöilo sergeanten C. O. Andersson och korpralen C. A. Johansson av Stockholms stads brandkontor belöningsmedaljer, varjämte

H. M. Konungen tilldelade kåren en penningbelöning av 100 kr.

Knappt hade brandkåren hunnit hämta sig från ansträngningarna vid Tyska kyrkans brand, förrän nästa stora eldsvåda kom. Den 31 oktober 1878 strax före kl. 5 på eftermiddagen utbröt eld i den i kvarteret Eldkvarnen vid Hantverkaregatan (den plats, där Stads- huset nu är uppfört) belägna ångkvarnen.

Kvarnen uppfördes år 1804 av dåvarande förste direktören för Kungl. Teatern, Abraham Niklas Edelerantz, vilken från England införde en ångmaskin för tre par kvarnstenar. Denna maskin uppsattes av den bekante Samuel Owen, mannen som byggde den första svenska ångbåten.

Kvarnen hade sedan gått genom många händer. Den ägdes vid eldsutbrottet av grosshandlarna Svanberg och Althainz, och hade åren före genomgått en grundlig modernisering och tillbyggnad.

Kvarnbyggnaden var uppförd av sten i fyra våningar och vind. Den var ett vinkelhus med huvudbyggnaden utefter Hantverkaregatan. Vinkelbyggnaden låg i östra hörnan utmed Mälaren. Till kvarnen hörde även en vid byggnadens västra ända vid nuvarande Eiraplan belägen fristående flygel.

(Forts. i nästa nummer.)

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

(Brandlöjtnant A. Hallströms f. d. agentur)

Malmö

Rikstel. 279 93

Firma i alla slags brandredskap

Moderna

stål- & lättmetallhjälm

av godkänd typ och utförande.

Praktiska

Solida

Bekväma

Flera typer och prislägen.

Infordra offert och prov!

Frivilliga brandkåren i Åbo firar hundraårsjubileum.

Impulsen till bildandet av en frivillig brandkår i Åbo gav den fruktansvärda eldsvåda, som den 4 och 5 september 1827 ödelade största delen av staden, varvid över 800 hus och stadens minnesrika domkyrka lades i ruiner. Det skulle dock dröja mer än tio år förrän de idéer om en nyorganisation av brandskyddet i Åbo, som då fingo liv, kunde förverkligas.

Det slutliga initiativet till startandet av en frivillig brandkår i Åbo utgick från apotekaren, sedermera kommerserådet Erik Julin. Han hade genom artiklar i Åbo Underrättelser fäst allmänhetens uppmärksamhet på nödvändigheten att skapa ett frivilligt brandskydd i staden och då ett möte för dryftandet av frågan ägde rum den 28 augusti 1838, var frågan väl förberedd. Vid detta tillfälle grundades Åbo frivilliga brandkår och en femmannakommitté tillsattes för att uppgöra stadgar för kåren. Dessa stadgar fingo sin slutliga stadfästelse av Kejsarliga senaten i Finland den 9 april 1839.

Enligt dessa stadgar bildade kåren en enhet under en gemensam chef. För sina uppgifters fullgörande sönderföll den emellertid i tre avdelningar eller "divisioner". Den första divisionen skulle handhava de förberedande åtgärderna för släckningsarbetet, främst vattenanskaffningen samt upprätthållandet av ordningen på brandplatsen. Andra divisionen skulle handhava själva släckningsarbetet, medan på den tredje ankom att rädda lösöre samt bevaka detsamma. Varje division leddes av en divisionschef. Dessutom funnos inom

kåren sprutmästare samt en fanbärare, en sekreterare och en kassör. Alla dessa förtroendemän liksom kårchefen och vicekårchefen valdes för ett år vid årsmötet. I stadgarerna fanns även fastslaget att kåren skulle sammankallas till övningsmöten fyra gånger om året på tider, som närmare bestämdes av kårchefen.

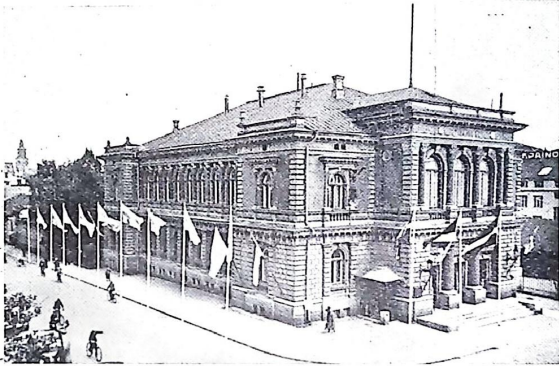
År 1841 fastställdes för kåren en arbetsordning. Enligt denna uppdelades kåren i tio rotar, vilka var och en erhöles fastslaget att kårchefen skulle sammankallas till övningsmöten fyra gånger om året på tider, som närmare bestämdes av kårchefen. År 1841 fastställdes för kåren en arbetsordning. Enligt denna uppdelades kåren i tio rotar, vilka var och en erhöles fastslaget att kårchefen skulle sammankallas till övningsmöten fyra gånger om året på tider, som närmare bestämdes av kårchefen. 1874 erhöles kåren en egen fana, en gåva av damer i Åbo. 1881 erhöles kåren en mekanisk steger, som uppställd mätte 50 fot. För att handhava denna bildades inom kåren en stegrote, bestående av 20 man. År 1890 fastställdes för kåren ett eget signalsystem vid eldsvådor.

Bestämmelserna om brandkåristernas uniformering ha under årens lopp undergått många förändringar men vid årsfesten 1867 uppträdde kåren första gången enhetligt uniformerad. Uniformen bestod av vita benkläder och en yleskjorta, i respektive divisions färg. Alla hade dessutom en kokard fäst i mössan samt ett läderbälte med bokstäverna F. B. K. ingraverade på söljan. År 1882 anskaffades åt alla kårmedlemmar metallhjälm, vilka med särskilt tillstånd fingo införas tullfritt från Tyskland. År 1925 fastställdes för kåren nya igenkännings- och gradtecken, vilka ännu äro i bruk. År 1924 erhöles kåren nya stadgar, vilka reglera kårens ställning som en reserv till stadens ordinarie brandkår.

Då kåren bildades anslöto sig

som medlemmar till densamma 152 personer. Medlemsiffran har under årens lopp varit föremål för växlingar. År 1849 hade medlemsantalet nedgått till 120, men endast två år senare hade detsamma åter

stikövningar har kåren strävat till att bringa omväxling åt sina medlemmar och strävat till en sammansmältning av medlemmarna utan avseende på samhällsställning. Kårens ekonomi var länge svag.

Frivilliga brandkårens hus i Åbo.

uppbringats till 226. År 1881 var kårens medlemsantal cirka 500 och har sedan dess hållit sig däromkring.

Redan vid brandkårens stiftande hade framförts förhoppningen att kåren skulle bli ett organ, som i sig skulle förena medborgare från alla samhällslager. Kåren saknade emellertid länge förutsättningar härför i annat än vad de gemensamma övningarna kunde åstadkomma. År 1867 togs emellertid ett steg i denna riktning, då en sängkör bildades inom kåren. Impulsen till detta hade måhända givits av att kåren nyligen erhållit en egen marsch av Karl Robert Malmström. Under olika dirigenters ledning verkade kören under en lång följd av år. Även en musikkår har tidvis verkat inom kåren.

Genom samkväm med omväxlande program, genom utfärder samt genom idrottstävlingar och gymna-

Under en del år voro medlemsavgifterna de enda inkomsterna och ibland måste allmänna insamlingar tillgripas för att upphjälpa kårens ekonomi. Småningom förbättrades denna dock bl. a. genom inkomster från årsfesterna. År 1911 stego kårens tillgångar till 258,174:77 och skulderna till 36,655:— mk. År 1891 erhöll kåren ett eget hus.

Enligt kårens äldsta stadgar skulle kåren sammankallas till övning fyra gånger om året. Övningarna hölls på olika platser i staden, ofta invid åstranden. På 1860-talet klagas allmänt i kårens årsberättelser att övningarna hållas sällan och äro fåtaligt besökta. År 1882 organiserades ett särskilt övningskompani, till vilket varje nyinskriven medlem en tid skulle höra och i vilket han fick sin utbildning. Sedan år 1912 ha anordnats kurser för underbefälet i brandkåren, vilka visat sig vara synnerligen effektiva. Som ledare för dessa kurser

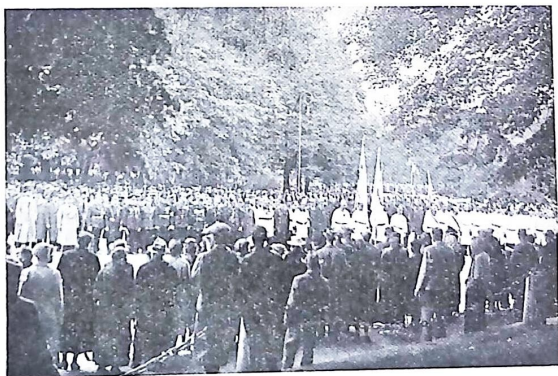
har bl. a. stadens nuvarande brandchef K. Arell fungerat.

Som chefer för kåren ha under årens lopp följande personer fungerat: hovr. assessor G. A. Thileman 1839—40, apotekaren Erik Julin 1840—58, handlanden Gabriel Liukoinen 1858—61, handlanden J. W. Söderström 1861—66, konsul John Julin 1866—68, assessor C. E. Steenius 1868—70, handlanden J. W. Blomberg 1870—71, handlanden A. B. Nordfors 1871—90, lektor Gustaf Cygnaeus 1890—98, redaktör Ernst Lindberg 1898—1917, handlanden Ernst Lindroos 1918—35 och handlanden Carl Renfors 1936—.

Frivilliga brandkåren i Åbo inledde lördagen den 2 juli raden av festligheter med anledning av sitt sekeljubileum. Dagen var strålande vacker och staden rikt flaggpydd. Särskilt kring Brandkårs-
huset fäste man sig vid Sveriges, Norges, Danmarks, Estlands, Lett-

na. Bland de närvarande syntes bl. a. landshövding Kyttä, borgmästare Löfman m. fl. samt många gäster från Finland och utlandet. Under lunchen utfördes musik av F. B. K:s hornorkester.

Efter lunchen kl. 16,30 ägde en högtidlighet rum på Gamla begravningsplatsen. Med kårens åldriga fana i spetsen marscherade brandkärister och gäster upp till kommerserådet Erik Julins grav. Efter det hornorkestern utfört *Inte-ger vitae* framhöll brandchefen Arell i ett kort tal att F. B. K. infunnit sig här för att hedra skaparen av Åbos och hela Finlands frivilliga brandkärer. Sedan en deputation nedlagt en praktfull krans på graven spelade orkestern F. B. K:s honnörsmarsch. Omedelbart därpå nedlade direktör Janis Skulte en krans från Lettland. Från Erik Julins grav tågade brandkåren jämte gäster till platsen framför kapellet medan särskilda depu-

Samling utanför Åbo domkyrka.

lands och Litauens färgstarka flaggor. Dagens program inleddes med lunch på Societetshuset, där ordföranden i F. B. K:s styrelse, brandchefen K. Arell, mottog de många gästerna och hälsade dem välkom-

tationer nedlade kransar på fyra avlidna forna chefers och två vid en eldsvåda omkomna brandkärsmäns gravar. Sedan deputationerna återvänt ägde en gripande akt rum vid kapellet till minnet av

samtliga avlidna brandkårsmän. Akten inleddes med *Integer vitae*, spelad av F. B. K:s hornorkester, varpå regementspastor E. Aumala höll en betraktelse, vari han erinrade om de bortgångna brandkårs-männens förtjänster vid övervakandet av stadens säkerhet, uppräknande samtliga de bortgångnas namn.

På kvällen ägde en stämmingsfull akt rum på Brandkårshusets flaggpyrdda gårdsplan. Under tonerna av honnörsmarschen bars den gamla, ärörrika fanan förbi fronten, varefter handlanden August Millner frambar en ny fana, som han donerat till kåren och som han nu överlämnade. Regementspastor Aumala förrättade invigningen av fanan, varvid han talade om fanans betydelse. Därpå höll donator Millner ett kort tal. Fanan mottogs på brandkårens vägnar av kårchefen Carl Renfors, som med några ord frambar kårens tack till givaren. Fanbäraren med fanvakten bar därpå den nya fanan förbi fronten under tonerna av honnörsmarschen.

Efter den högtidliga faninvigningen utdelades kårens förtjänstmärken, varvid bl. a. 50-årsmärket tilldelades två brandkårister. Efter det förtjänstmärkena utdelats och ett trefaldigt leve för emottagarna höjts av brandchefen Arell, utdelade kårchefen ytterligare 100-årsjubileumsmedaljen jämte diplom såväl åt brandkårister som åt samtliga inbjudna gäster. Slutligen spikade fem representanter från Estland minnesplattor från var sin organisation på den nya fanans fanstäng.

På kvällen ägde ett samkväm rum å Hamburger Börs.

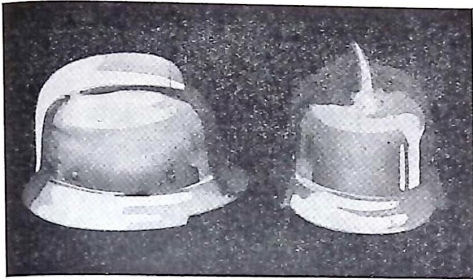
Söndagen den 3 juli var brandkårssekeljubileets egentliga festdag. Den inleddes med en lunch redan klockan 9,30 och klockan 11 började den solenna sekelfesten i Brandkårshusets stora sal. I jubileums-

festen deltog icke blott Åbo FBK med 100 år på nacken, utan dessutom grannkommunernas frivilliga brandkårer och även brandkårskontingenter från avlägsnare orter. Sålunda uppvaktade Helsingfors FBK med ett hederskompani. Den samlade brandmannaskaran räknade i runt tal 1,500 man.

Alla dessa fingo icke rum i festsalen, men genom högtalare bereddes alla tillfälle följa med programmet. Inne i festsalen stod framför estraden FBK-grundläggaren Erik Julins byst.

Sedan styrelsen in corpore tagit plats på estraden och invid denna ställts den föregående dag invigda fanan, hälsade brandchefen K. Arell de närvarande välkomna i ett anförande, i vilket han redogjorde för den jubilerande brandkårens hundraåriga historia och brandväsendets utveckling under denna tid.

Därefter följde en lång rad av hyllningar. Länets hälsning, lyckönskan och tack uttalade landshövding Kyttä, som slutade med att uppläsa en skriftlig hälsning från vice häradsförvalding Leo Pesonen i Helsingfors. Stadsfullmäktiges i Åbo hälsning och lyckönskan framförde fullmäktiges viceordförande som överlämnade en blomsterfylld silverskål med inskriften "Från Åbo stad till FBK". Överlämnande en gåva framförde Stockholms brandchef, Harald Selldén, en hälsning och ordföranden i Estlands brandkårsförbund, Boris Melts, överlämnade en vacker silverkanna. Köpenhamns brandkårs hälsning framförde v. brandchefen P. Holm, som överlämnade en praktfull bägare i form av en slangkoppling. Brandchefen i Oslo E. Hagen framförde en hälsning och lyckönskan och överräckte en vacker blomsterpjäs, samtidigt framförande en hälsning från brandchefen i Bergen. Från Estlands brandkårer överlämnade major R. Vaharo ett i praktfullt läderband inbundet al-

En svensk hjälm.

En hjälm som fyller alla anspråk på: hållfasthet, utseende, passform och billigt pris är: **Brissmans Lättmetallshjälm** av duraluminium.

Provad och godkänd av Riksförbundets Arbetskommission. ● Högra fig. visar hjälmens utseende efter genomgången prov. ● Kan erhållas blankpolerad eller lackerad. ● Absolut krympfri. Egen tillverkning. Skyddad enl. lag.

Begär offert och en hjälm till påseende från:

Brissmans Brandredskap

Inh.: Brandmästare F. Brissman
HALMSTAD - Tel. 33 33

All övrig brandmateriel till lägsta priser.

bum med bilder från brandväsendet i Estland. För Lettlands brandkärer talade direktör A. Vischnevskis, som överlämnade till fem kärmedlemmar Lettlands brandkärers hedestecken. En liknande utmärkelse kom sju kärmedlemmar till del från Litauen, för vars brandväsen major Karascha talade. Överstelöjtnant Rudolf Stridbeck framförde Svenska Brandkärernas Riksförbunds lyckönskan samt överlämnade en vacker blomsteruppsats. Vice konsul Hugo Schultz överlämnade till kärchefen och vicekärchefen Ystads 99-åriga frivilliga brandkårs chefsstavar i kopia.

Dessutom talade Svenska brandskyddsföreningens representant, kapten R. Götherström, som från Göteborgs brandkår överlämnade en adress. Från Estland fick kåren ytterligare mottaga en minnesbägare. Rådman O. Ekman från Helsingfors frambar en hjärtlig lyckönskan från Allmänna brandkårsförbundet i Finland, Konsul G. Söderström från Borgå lyckönskade å Borgå brandkårs och frivilliga brandkårs vägnar. Doktor B. Nyberg överlämnade från Helsingfors FBK en ståtlig silverpokal, ställd till den mottagande kårens fria förfogande. Ytterligare framfördes hälsningar från Björneborg, Ekenäs, Raumo, Gamlakarleby, Viborg, Kuopio, Kotka, Forssa, Uleåborg, St. Michel, Sägägarnas i Finland

Ömsesidiga Brandförsäkringsbolag, Städernas Brandstodsbolag för lösegendom, Helsingfors stads brandkår, vars hälsning framfördes av brandchefen i Helsingfors, V. Bergström, Finlands brandofficersförbund, Försvarsministeriets gaskyddsavdelning, Finlands gaskyddsorganisation, Arméns brandkärer, Statens befolkningsskyddscentral, Åbo stads brandkår, St. Marie och St. Karins frivilliga brandkår m. fl.

Efter den solenna minnesfesten följde festgudstjänst i Domkyrkan och efter denna parad och defileringslutning. Slutligen var för allmänheten en stor friluftsfest anordnad i Kuppis park, vilket betydde ett återknyttande av traditionerna från äldre tider, då brandkåren årligen anordnade stora folkfester i just denna park. Dagen avslutades med en animerad middag i Brandkårs-huset.

Prenumerationslista.

Med detta nummer av tidskriften följer en prenumerationslista för nästa år. För att kunna beräkna upplagans storlek är Red. tacksam att erhålla prenumerationslistorna snarast möjligt.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Ronneby stads brandväsen under de sista femtio åren.

Då Ronneby borgarbrandkår in-
nevarande år kan se tillbaka på en
25-årig tillvaro, vilken ju kommer
att firas i samband med Blekinge
läns brandkårsförbunds årsmöte
lördagen den 27. dennes, kan det
måhända anses av ett visst intres-
se att något beröra brandskydds-
förhållandena i vår stad före den-
na tid, samt de faktorer som ut-
övat ett avgörande inflytande vid
tillkomsten av vår nuvarande
brankårsorganisation.

Jämlikt 1884 års brandordning
för staden skulle på dess bekostnad
underhållas minst 4 slangsprutor
med allt tillbehör jämte nödiga
brandsegel, redskap för räddande
av människoliv samt annan nödig
bärgningsredskap.

Enligt § 17 var envar i staden
bosatt man från fyllda 18 år intill
fyllda 60 år förpliktad att i stadens
brandvärn deltaga och att i detta
avseende ställa sig brandchefens
order till efterrättelse. Enligt § 20
skulle brandchefen till sitt biträde
utse 2 adjutanter och en standar-
förare, börande vid eldsvåda och
övningsmöten standaret alltid följa
befälhavaren till utmärkande av
det ställe, där han sig uppehåller.

Brandstyrkan bestod av släck-
ningsavdelningen, vattenhämtnings-
och bärgningsavdelningen samt
vakt- och reservavdelningen.

§ 23 föreskriver mönstring och
övning med hela brandstyrkan 2
gångar årligen. Dessutom hade
brandchefen bemyndigande att vid
behov kalla till extra övning. Vid
övning ävensom då eldsvåda varit,
skedde upprop av manskapet, var-

vid alla frånvarande antecknades
och rapporterades.

Eldsvåda tillkännagavs genom
klämtning i stadens kyrktorn och
medelst trumning.

Brandsyn förrättades av stads-
fiskalen, skorstensfejaren samt tre
av stadsfullmäktige utsedda perso-
ner, därav en kakelugnsmakare, en
murare och en byggmästare eller
timmerman.

Svärigheten för befälet att uppe-
hålla disciplin och ordning vid en
organisation som denna ligger i öp-
pen dag. Kraftiga böter voro ock-
så fastställda dels för den, som
utan laga förfall uteblev vid elds-
våda eller övningsmöte eller därvid
lämnade sin avdelning, för den,
som under tjänstgöring visade upp-
studsighet eller olydnad mot befäl,
men även för husbonde, som utan
giltigt skäl vägrade vid brandstyr-
kan indelad att sig vid övningsmö-
te eller eldsvåda infinna. Under
denna tid disponerade man för eld-
släckningsändamål endast de natur-
liga vattentag, som funnos tillgäng-
liga, huvudsakligen gårdsbrunnar
samt Ronnebyån.

Genom införande av vattenled-
ning med till densamma apterade
brandposter, vilket påbörjades år
1902, togs ett stort steg framåt be-
träffande brandförsvarets effekti-
vit. Allteftersom vattenlednings-
nätet utbyggdes, växte ju möjlig-
heterna att med brandpostlednin-
gar kunna behärska och undertryc-
ka uppstående eldsvådor. Den o-
tympliga brandkårsorganisationen
samt de alltför fåtaliga övningarna
medförde emellertid, att eldsläck-

ningsarbetet ej kunde igångsättas och bedrivas med den snabbhet och effektivitet, som förhållandena nödvändiggjorde. I skrivelse till Magistraten från Städernas Allmänna brandstodsbolag år 1907 ansåg sig sålunda styrelsen samtidigt som den nya vattenledningen förklarades för eldsläckning ändamålsenligt inrättad, även böra framhålla, att en vattenledning först då kommer till sitt fulla gagn, när den skötes av särskilt övad brandserwis, som vid behov hastigt kan alarmeras med elektriska signaler. Ett av dåvarande brandchefen i staden, handlanden A. Conradsson år 1904 ingivet förslag till en ny brandkårsorganisation förklarade sig Bolaget godkänna på villkor:

att förutom befäl den fasta brandkåren bestämdes till minst 16 man, varav minst 8 man boende å brandstationen;

att brandtelegrafan utfördes enligt A/B L. M. Ericssons system, och att i övrigt så anordnades, att den fasta brandkårens alla medlemmar kunde signaleras i såväl hem som å arbetsplatser;

att denna signalering skedde från signalapparat, uppsatt helst å brandstationen, om ständigt vakt där kunde anordnas, eljest å polistationen, där i så fall väl instruerad apparatvakt måste finnas dygnet om, samt

att den för första uttryckningen avsedda redskapsvagnen gjordes av lättare konstruktion.

Man får väl knappast förvåna sig över om de styrande i staden i det längsta sökte uppskjuta införande av denna nya, för staden dyrbara brandkårsorganisation. Efter en inspektion i april månad 1907 av stadens brandväsen framhåller inspektören, att detsamma befann sig på ungefär samma ståndpunkt som 1905, att den kommitté, som haft brandkårsfrågan om hand, ännu ej haft något sammanträde, samt var av den uppfattningen, att förslaget på grund av

de därmed förknippade stora kostnaderna knappast hade någon utsikt att gå igenom. I sin skrivelse fortsätter styrelsen:

Då emellertid Ronneby nästan uteslutande är bebyggt med tätt intill varandra liggande trähus och stadens byggnadssätt sålunda måste betraktas som synnerligen elfarligt, då vidare bolagets ansvarssumma i Ronneby uppgår till ett högst betydande belopp, då slutligen stadens vattenledning ej kan påräknas lämna erforderlig trygghet mot större eldsolyckor, såvida ej stadens brandväsen omorganiseras på ett fullt tillfredsställande sätt, har styrelsen för brandstodsbolaget för stadens herrar fullmäktige velat framhålla den stora betydelsen såväl för brandstodsbolaget som för staden, att en fast brandkår med snaraste inrättas i samhället enligt förenämnda förslag eller av annan lämplig beskaffenhet. Styrelsen är villig, att sedan detta skett, och kåren efter inspektion godkänts, medgiva en därmed svarande nedsättning i bolagets försäkringstariff för Ronneby, varemot styrelsen, om en sådan fast brandkår ej inom närmaste tiden kommer tillstånd, ser sig nödsakad taga under övervägande, huruvida icke tariffen för staden bör på ovan anförda grunder höjas.

År 1910 — alltså 3 år senare — då några åtgärder för brandväsendets omorganisation fortfarande ej voro vidtagna, ingavs från Städernas Allmänna brandstodsbolag en ny skrivelse med förslag till förenklad brandkårsorganisation, varjämte fordran på en brandstation återtog. Vidare beslöt styrelsen, att räknat från den 1. juni 1911 ej vidare antaga några nya försäkringar eller höjt värde på äldre dylika i den del av staden, som begränsades av Ronnebyån och östra stadsgränsen, varjämte styrelsen förklarade sig vilja framdeles under året taga under övervägande den höjning i avgifter för gällande

försäkringar i staden, som komme att tillämpas efter den 1. januari 1912, försåvitt icke dessförinnan blivit för staden anordnad brandservis, som kunde av styrelsen godkännas. I övrigt vidhöll styrelsen sitt anbud om viss premienedsättning, sedan brandförsvaret ordnats. Härjämte beslöt styrelsen, att en inspektör vid bolaget skulle på lämplig tid avresa till Ronneby för att tillhandagå vederbörande med upplysningar betr. anordnandet av ett nöjaktigt och för staden ej alltför betungande brandförsvaret.

I skrivelse till stadsfullmäktiges ordförande, majoren E. von Heidenstam, i slutet av år 1911 reducerade bolaget ytterligare sina fordringar, varvid betonades, att det f. n. ej ansågs nödvändigt att uppföra brandstation eller anställa kasernerat manskap vid brandkåren. Enligt det sist ingivna förslaget skulle

1) den fasta brandkåren bestå av minst 24 man utom befäl, med alarmanordningar till såväl hem som arbetsplats;

2) brandtelegraf anläggas efter lämpligt system med omkring 10 brandskåp och centralapparat å polisvaktkontoret;

3) allmänna brandstyrkan kvarstå som reserv och övas minst 2 gånger årligen.

Inför dessa energiska påtryckningar måste givetvis stadens styrande så småningom giva vika. År 1913 beslöts sålunda inrättande av brandtelegraf. Samma år tillsattes en kommitté, A. Ekenman, A. Conradsson och O. G. Siegbahn för att utarbeta ny brandordning, och den 11/12 1913 kunde brandchefen anmäla, att stadens fasta brandkår trätt i verksamhet. År 1914 beslöt stadsfullmäktige på drätselkammarens förslag, att den s. k. Rydénka ladan vid Kyrkogatan skulle användas och inredas till brandstation och stall för ridande polisens hästar. Den nya brandordningen antogs den 23/4 1914.

Av brandmateriel fanns vid denna tid enligt 1912 års inventarieförteckning bl. a.:

1 alarmhorn, blytkopplingar, brandhakar, 600 brickor, 4 bårar, 5 brandposthuvud, 1,650 fot hampslang, av fyra olika dimensioner, 1,540 fot vävslang, 25 fot läderslang, 21 handlyktor, 3 st. kar, 4 såar, 8 svablar, 6 kofötter, 4 kärror, 1 redskapsvagn, 3 regnrockar, 6 slangkärror med tillbehör, 5 handkraftsprutor, 1 livräddningsapparat, 3 brandsegel med segelstänger, 9 strålrör, 2 slangaxar, 3 sydvästar, 8 standar med lyktor, 2 simkulor, 1 trumma och 100 ämbar.

Emellertid gick utvecklingen på brandväsendets liksom på de flesta andra områden framåt. Omkring 10 år senare ansågs tiden mogen för ytterligare förbättringar. Den 24/11 1923 avgavs sålunda genom stadens energiske brandchef, O. Hasselbom, en skrivelse till stadsfullmäktige av i huvudsak följande innehåll: Enär stadens brandvärn med avseende på organisation och utrustning är svagt i förhållande till samhällets behov samt kommer att bli alldeles otillräckligt, däräst den inkorporering, som synes vara förestående, blir verklighet, anses tiden nu vara inne för erforderliga förbättringar. Även om inkorporering icke skulle bli genomförd, vore det likväl ur vissa synpunkter önskvärt, att staden åtog sig brandskyddet inom staden närliggande, Ronneby landskommun tillhöriga delar mot ett årligt bidrag till brandväsendets underhåll. Beträffande dess dåvarande organisation och utrustning framhöll brandchefen:

att det med förhandvarande bestämmelser kunde inträffa, att vid larmsignal alla brandmän äro borta från sina bostäder;

att kårens fordon voro alldeles för tunga samt framforslades av brandmännen själva, varigenom stort dröjsmål förorsakades vid

brandkårens ingripande, varjämte orandmännen vid många tillfällen kommo aldeles uttröttade till eldsvådeplatsen, till men för eldsläckningsarbetets effektiva bedrivande. Därför hemställdes om en allsidig utredning i ärendet, avsedd att ligga till grund för senare beslut om förbättringar och utvidgning av stadens brandvärn.

I den kommitté, som med anledning av denna skrivelse tillsattes, ingingo som ledamöter herrar A. Ekenman, O. Hasselbom, disponent A. Bergman, ingenjör E. Bergman och fabriksarbetaren Sven Gustaf Karlsson.

Sedan ny brandstadga för riket trätt i kraft fr. o. m. år 1924, i vilken föreskrevs, att brandväsendets angelägenheter i stad skulle handhas av en särskild brandstyrelse eller annat kommunalt förvaltningsorgan, anhöll den utsedda kommittén om och erhöi befrielse från sitt uppdrag. I samband härmed utsågs år 1923 stadens första brandstyrelse, bestående av herrar A. Bergman, G. Kaijser, Thure Jönsson och W. Thörnberg. Efter förslag av brandstyrelsen antogo stadsfullmäktige den 24/4 1924 vår ännu gällande brandordning, vilken av länsstyrelsen fastställdes den 11/10 samma år. En framställning från brandstyrelsen samma år om ett anslag av 17,500 kr. till inköp av en brandautomobil med pump och stege beslöto stadsfullmäktige, sedan beredningsutskottet avstyrkt motionen, att avslå i avvaktan på lösning av frågan angående inkorporering av kringliggande områden.

Inom brandstyrelsen utarbetades nu det ena förslaget efter det andra till brandväsendets effektivisering, vilka i sin tur blevo bordlagda. Den 28/11 1928 beslöto emellertid stadsfullmäktige på drätselkammarens tillstyrkan att ur Rydénska fonden anslå 19,600 kr. till inköp av brandredskapsbil, en tvåhjulig, bogserbar motorspruta samt en lastautomo-

bil för forsling av brandredskap och manskap, vidare 1,600 kr. till inredning av garage för brandbil, 1,500 kr. till ändring i brandstationen samt 4,000 kr. till uppförande av ett slangtorkningstorn.

I och med genomförande av detta stadsfullmäktigebeslut fogades slutstenen till den grundval, på vilken vår nuvarande brandkårsorganisation vilar. Som ett generellt omdöme om densamma skall här ut-sägas, att den hittills i stort sett visat sig bestå provet. Den största svagheten i densamma är en bristfällig beredskap hos brandkåren, vilken gör sig kännbar särskilt vardagar under sommartid efter slutad arbetstid för dagen. Beredskapsvaktgöring förekommer denna årstid sålunda endast sön- och helgdagar med 1/4 av kåren — alltså 6 man — samtidigt. Försiktigheten synes bjuda, att denna beredskap fungerar under all fritid månaderna maj—september, och med förläggning av manskapet i en blivande brandstation. Den gamla Rydénska ladan måste nämligen anses otjänlig för sitt nuvarande ändamål. Förslag om uppförande av en brandstation ligger också under utredning inom brandstyrelsen.

Stadens brandtelegraf, vilken alltifrån sin tillkomst fungerat tillfredsställande, kan i likhet med brandkåren i år fira sitt 25-årsjubileum. Vid dess tillkomst ansågos — som nyss framhållits — 10 brandskåp tillfyllest, nu, då hela kapaciteten, 18 skåp, är utnyttjad, måste till följd av stadens stora utsträckning ytterligare ett 10-tal brandskåp inom överskådlig framtid uppsättas, vilket även innebär anskaffande av nya, utökade stationsanordningar för brandtelegrafen.

Den ena av de för tio år sedan inköpta brandbilarna, som var be-gagnad vid inköpet, har av bilbesiktningssman blivit utdömd och måste snarast ersättas med en ny, vilken bör förses med en fast in-

byggd pump samt full utrustning i övrigt. Den gamla Benz-bilen bör med sin utrustning kvarstå i reserv samt för att träda i tjänst vid brandväsendets utökning i fall av luftskyddstillstånd.

Vår nuvarande brandordning av år 1924 har ävenledes visat sig otidsenlig, och förslag till ny dylik finnes inom brandstyrelsen utarbetad. Så snart frågan rörande ändrade grunder för ersättnings utgående vid sotning blivit inom brandstyrelsen avgjord, kommer detsamma att för antagande till stadsfullmäktige ingivas.

I den blivande brandordningen föreslås, sedan motion i frågan blivit för flera år sedan i stadsfullmäktige framställd, en reducering av härvarande allmänna brandkår från 550 till omkring 150 man, varjämte avses organisera av en mindre brandkårsavdelning vid Ronneby redd. Sistnämnda förändringar hava sedan någon tid tillbaka tillämpats i avvaktan på stadsfullmäktiges slutgiltiga godkännande.

Så snart vattenledningen blivit framdragen till Ronneby redd, kommer en del ny brandmateriel att erfordras för betjänande av därvarande brandposter.

Det civila luftskyddet förutsätter även en kraftig utökning av stadens brandmateriel, vartill ävenledes förslag kommer att innevarande år ingivas.

Om det må vara tillåtet att införa brandkårens förestående 25-årsjubileum framföra några önskemål, så skulle det vara, att stadsfullmäktige, då det gäller det viktiga avgörandet rörande förbättring av stadens brandväsen, måtte visa den förståelse för de framförda önskemålen, som dessa otvivelaktigt måste anses förtjäna, samt att brandbolagen därvid måtte bidra till densamma genom största möjliga nedsättning av brandpremierna.

Ronneby i augusti 1938.

C. Egnell.

NOTISER.

Gasskyddskurs.

Den stora gasmaskfirman Auer-gesellschaft A.-G. (f. d. Degea A.-G.), Berlin, vilken firma vi representera i Sverige, anordnar regelbundet återkommande gasskyddskurser vid sin gasskyddsskola i Berlin-Oranienburg. Dessa kurser avse såväl industrien, brandväsendet som det civila luftskyddet. Ett flertal svenskar ha redan erhållit utbildning vid denna skola.

Den 21 november t. o. m. 1 december d. å. anordnas en specialkurs för svenskar. Kursen var ursprungligen avsedd att äga rum den 18—21 oktober, men har nu framflyttats till ovannämnda datum. På vår huvudfirmas vägnar ha vi sålunda nöjet att härmed inbjuda Eder till denna kurs.

Kursen behandlar följande ämnen: *Andningsgifter* och uppdelas i följande avdelningar: Föredrag, praktisk undervisning i materielens konstruktion och funktion. *Filtermasker*. *Syrgasapparater*: Praktiska övningar med gasmasker i det fria. *Gasskyddskläder*: Praktiska räddningsövningar. *Rumfilter*: Praktiska övningar i gasskyddskläder.

Kursavgiften är RM. 12:—. I denna ingår en enkel middag (omkring kl. 13) under kursdagarna.

Logi kan beställas genom oss:

1) i större hotell till ett pris av RM. 5:— pr dygn, exklusive första frukost och drickspengar,

2) i enklare men fullgoda hotell till ett pris av RM. 3:80 pr dygn, inklusive första frukost och drickspengar.

För resa i Tyskland kunna numera genom bankerna registermark erhållas till en fördelaktig kurs.

Anmälan skall åtföljas av utför-

Gustaf Eliasson 60 år.

En av Riksförbundets stiftare, ledamoten i dess Centralstyrelse, vice ordföranden i Skånska Brandkårsförbundet Gustaf Eliasson fyllde den 22 augusti 60 år.

Under Riksförbundets första år var Eliasson dess sekreterare, sålunda under en tidsperiod, då det gällde att forma riktlinjerna för verksamheten. Riksförbundets handlingar från denna tid tala ett tydligt språk om den energi, med

vilken han omfattade sin verksamhet. Alltjämt är han en föregångsman inom den frivilliga brandkårsrörelsen och som erkänsla för sitt nitiska arbete på området har han erhållit Riksförbundets, samt försäkringsbolagen Skandias och Skånes guldmedaljer.

Att här omnämna alla de såväl statliga som enskilda förtroendeuppdrag, som E. haft och har skulle föra för långt, ty de äro "legio".

De talrika uppvaktningarna från när och fjärran på hans 60-årsdag bringade honom ett välförtjänt tack för vad han utträttat och önska vi att det måtte förunnas honom att i många år med obrutna krafter kunna ägna sig åt sin gagnande verksamhet på olika områden icke minst inom den frivilliga brandkårsrörelsen.

lig uppgift om deltagares namn, titel, anställning och adress samt önskemål betr. logi och vara oss tillhanda senast den 11 november d. å.

Högaktningsfullt

Birger Carlson & Co., Aktiebolag

Sten A. Queckfeldt.

Red.

Gas- och rökskyddsmasker
Skyddsrumsventilatorer
Friskluftmasker
Syrgasapparater
Skyddskläder

Instruktioner och övningar anordnas
Övnings- och undervisningsmateriel utlånas

BIRGER CARLSON & Co A.-B.
Malmskillnadsg. 33 STOCKHOLM Telefon 232655

*Den ledande alarmapparaten
sedan mer än 10 år tillbaka*

Olika typer och storlekar
med hörbarhet från
500 meter till 10000 meter

LÅT OSS LÖSA EDERT
SIGNALPROBLEM

KOCKUMS

Mekaniska Verkstads A.-B.
MALMÖ

**Knappar-, Möss- & Medlems-
märken**

för Svenska Brandkårens Riksförbund

C. C. Sporrang & Co

Kungsgatan 17, Stockholm 1 Tel. Namnanrop »SPORRANG & Co»